

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Casinoplein 9 (Kortrijk, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2019L9
December 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bot Bart, Willaert Aaron

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1.1	Administratieve gegevens	5
1.2	Inleiding	6
1.3	Geplande werken	7
1.4	Gemotiveerd advies.....	7
2	Bibliografie.....	9

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart. (bron: Geopunt)	6
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	5
---	---

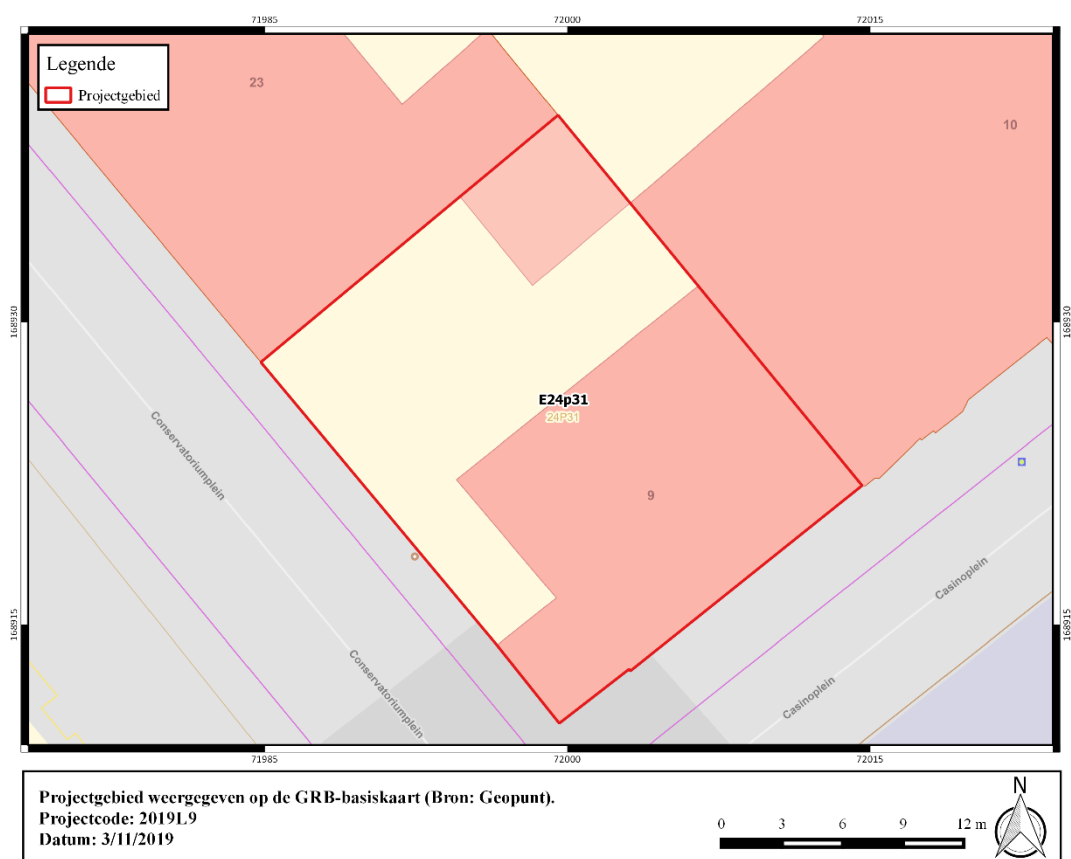
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kortrijk
	Deelgemeente	/
	Postcode	8500
	Adres	Casinoplein 9 8500 Kortrijk
	Toponiem	Casinoplein 9
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 71973$ $Y_{\min} = 168909$ $X_{\max} = 72024$ $Y_{\max} = 168944$
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kortrijk, Afdeling 1, Sectie E, nr. 24p31 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	/	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Bart Bot (erkend archeoloog) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart. (bron: Geopunt)

1.2 Inleiding

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m^2 of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m^2 of meer bedraagt. De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 449 m^2 ; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Het plangebied is gelegen binnen de vastgestelde 'Historische stadskern van Kortrijk'.

Het plangebied is gelegen op de hoek van het Casinoplein en het Conservatoriumplein, precies ten noorden van het station. De stadskern van Kortrijk (Grote Markt) situeert zich 350 meter ten noordoosten. Op heden is ca. 250 m^2 van het terrein bebouwd, het overige deel van het terrein is verhard. De bestaande bebouwing betreft een meergezinswoning met onderkeldering, het bijgebouw betreft een garage. Onder de woning situeert zich een kelder van ca. 195 m^2 met een diepte van ca. $-2,2 \text{ m}$ ten opzichte van het maaiveld.

1.3 Geplande werken

De opdrachtgever plant de realisatie van een meergezinswoning die ruimte zal bieden aan twee commerciële ruimtes en een ruim aantal appartementen.

Over het volledige niveau -1 wordt een ondergrondse parkeergelegenheid voorzien die bereikt zal worden via een autolift. Deze ondergrondse parkeergelegenheid wordt aangelegd tot een diepte van ca. 3,5 m-mv (inclusief vloerplaat). Op het gelijkvloers niveau worden twee commerciële ruimtes voorzien. In het noordelijk deel van het terrein wordt op het gelijkvloers niveau een autolift, een inrijlaan en een fietsenberging voorzien. De verdiepingen hierboven worden ingericht als appartement.

1.4 Gemotiveerd advies

In deze sectie volgt een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is..

1° de volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Alle nuttige en noodzakelijke onderzoeken werden uitgevoerd.

2° de aanwezigheid van een archeologische site:

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan aangetoond worden dat het archeologisch potentieel van het projectgebied matig is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan onderstaande afgeleid worden:

- Het plangebied ligt buiten de middeleeuwse stadskern van Kortrijk
- Op de oudst raadpleegbare kaart van Deventer uit de 16de eeuw ligt het plangebied buiten de Bourgondische omwalling.
- Op een plan van 1706 is te zien dat het plangebied gelegen is ter hoogte van een ravelijn, een verdedigbaar eilandje in een vestingsgracht ter verdediging van een erachter gelegen vestingswal. De ravelijn ter hoogte van het plangebied is vijfhoekig en van een ravelijnsgracht voorzien. Het plangebied situeert zich op het plan van 1706 deels ter hoogte van de ravelijn, deels ter hoogte van een bedekte weg, deels ter hoogte van een palissade deels ter hoogte van een escarpe en deels ter hoogte van de ravelijnsgracht.
- Op de Ferrariskaart uit 1777 staat het plangebied integraal gekarteerd als akkerland.

- In 1840 wordt het plangebied opgenomen binnen het stadsweefsel wanneer een volledig nieuwe stationswijk wordt gerealiseerd. Het Casinoplein wordt aangelegd met omliggende bebouwing in neoclassistische stijl.
- Gedurende de 19^e eeuw is het plangebied in gebruik als parkzone rondom het casinogebouw. De huidige bebouwing dateert uit het eind van de 19^e – begin 20^e eeuw.
- Tijdens een archeologische prospectie net ten zuiden van het plangebied (Kortrijk ‘Parkhotel’) werden verschillende (sub)recente ophogingspakketten aangetroffen. De moederbodem bevond zich op 2,5m onder het huidige niveau.

3° de waardering van de archeologische site:

Op basis van het verslag van resultaten kan een zekere verwachting omtrent archeologische sporen vanaf de 17de eeuw naar voren geschoven worden. Oudere sporen zijn niet uit te sluiten.

4° de impactbepaling:

Rekening houdende met de criteria uit de Code Goede Praktijk (CGP), hoofdstuk 5.2, werd de noodzaak tot verder vooronderzoek afgewogen:

- *Archivalisch onderzoek*: Bijkomend archivalisch onderzoek is in dit stadium van het onderzoek niet van toepassing. Dergelijk onderzoek zou een te grote meerkost betekenen, bovendien is aan de hand van het historisch kaartmateriaal een duidelijk beeld verkregen van het onderzoeksgebied.

- *Landschappelijk bodemonderzoek* Cfr. CGP 7.3: Het landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door een gerichte staalname. Er wordt geadviseerd om geen voorafgaandelijk landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren.

- *Geofysisch onderzoek* Cfr. CGP 7.4: Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- *Veldkartering* Cfr. CGP 7.5: Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door een visuele inspectie van een terrein. In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- *Verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek* Cfr. CGP 8.4 en 8.5: Het verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Het waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel reeds opgespoorde archeologische sites te evalueren door middel van boringen. In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van

toepassing.

- *Proefsleuven en proefputten Cfr. CGP. 8.6:* Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Ook deze methode wordt niet weerhouden voor dit project.

- *Motivatie:*

Met betrekking tot de geplande werken aan de Casinoplein 9 te Kortrijk worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. De beschikbare cartografische bronnen geven aan dat het terrein gelegen is ter hoogte van versterkingen uit de 17de – 18de eeuw. Deze versterkingen werden reeds afgebroken in de loop van de 18de eeuw. Het bouwen van dergelijke versterkingen ging gepaard met serieuze graafwerken/verstoringen in de bodem. Er kan dus van uitgegaan worden dat eventueel aanwezige middeleeuwse sporen vermoedelijk al werden weggegraven tijdens deze bouwwerken.

Binnen het plangebied is reeds een kelder aanwezig met een oppervlakte van 195 m² en met een diepte van -2,2m ten opzichte van het maaiveld. De kans dat er zich nog (goed bewaarde) archeologische sporen onder de kelder bevinden is klein. Dit maakt dat het projectgebied waar zich eventueel archeologische resten kunnen manifesteren vrij klein wordt.

Het volledig ontbreken van enig archeologisch relevant ruimtelijk kader leiden ertoe dat de mogelijke resultaten van een onderzoek nooit in verhouding kunnen staan tot de financiële last ervan. Op basis van de kosten-batenafweging dient dan ook afgezien te worden van een verderschrijdend onderzoekstraject.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.4.1 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

